

H. C. Andersen - Eventyr 105: Sneemanden. (1861) Originalversion. Bemærk: der er indsat blanklinjer undervejs, markeret med tegnet - for at linjerne i de to kolonner kan matche. Linje-forskubbelser kan, beklageligvis, opstå alligevel pga. konverterings-divergens; læsning 'på tværs' bør dog være muligt.	H. C. Andersen - Eventyr 105: Snemanden (1861) Sprogjusteret version ved Ivan Hansen (2015/2019) © blå tekst = ord ændret i forhold til originalen. (Justering ifølge 1948-sprogreformen er ikke farvemarkeret) Bemærk: der er indsat blanklinjer undervejs, markeret med tegnet - for at linjerne i de to kolonner kan matche. Linje-forskubbelser kan beklageligvis opstå alligevel pga. konverterings-divergens; læsning 'på tværs' bør dog være muligt.
"Det skrupknager i mig, saa deiligt koldt er det!" sagde Sneemanden. "Vinden kan rigtignok bide Liv i Een! Og hvor den Gloende der, hun gloer!" det var Solen, han meente; den var lige ved at gaae ned. "Hun skal ikke faae mig til at blinke, jeg kan nok holde paa Brokkerne!" Det var to store, trekantede Tagsteens Brokker, han havde til Øine; Munden var et Stykke af en gammel Rive, derfor havde han Tænder. Han var født under Hurraraab af Drengene, hilset af Bjældeklang og Pidskesmæld fra Kanerne. Solen gik ned, Fuldmaanen stod op, rund og stor, klar og deilig i den blaae Luft. "Der har vi hende igjen fra en anden Kant!" sagde Sneemanden. Han troede, at det var Solen, der viste sig igjen. "Jeg har vænnet hende af med at gloe! nu kan hun hænge der og lyse op, at jeg kan see mig selv. Vidste jeg bare, hvorledes man bærer sig ad med at flytte sig! jeg vilde saa gjerne flytte mig! kunde jeg det, vilde jeg nu ned at glide paa Isen, som jeg saae Drengene gjøre det; men jeg forstaaer ikke at løbe!" "Væk! væk!" bjæffede den gamle Lænkehund; han var noget hæs, det havde han været, siden han var Stuehund og laae under Kakkellovnen. "Solen vil nok lære Dig at løbe! det saae jeg med din Formand ifjor og med hans Formand; væk! væk! og væk ere de Alle!"	"Det skrupknager i mig, så dejligt koldt er det!" sagde <i>snemanden</i>. "Vinden kan rigtignok bide liv i én! Og hvor <i>dog hende</i> den gloende der, hun glori!" Det var solen, han mente; den var lige ved at gå ned. "Hun skal ikke få mig til at blinke, jeg kan nok holde på brokkerne!" Det var to store, trekantede tagstensbrokker, han havde til øjne; munden var et stykke af en gammel rive, derfor havde han tænder. Han var født under hurraråb af drengene, hilst af bjældeklang og piskesmæld fra kanerne. - Solen gik ned, fuldmånen stod op, rund og stor, klar og dejlig i den blå luft. "Der har vi hende igen fra en anden kant!" sagde <i>snemanden</i>. Han troede, at det var solen, der viste sig igen. "Jeg har vænnet hende af med at glo! Nu kan hun hænge der og lyse op, at jeg kan se mig selv. Vidste jeg bare, hvor<i>dan</i> man bærer sig ad med at flytte sig! Jeg ville så gerne flytte mig! Kunne jeg det, ville jeg nu ned at glide på isen, som jeg så drengene gøre det; men jeg forstår ikke at løbe!" - "<i>Væk! Væk!</i>" bjæffede den gamle lænkehund; han var noget hæs, det havde han været, siden han var stuehund og lå under kakkellovnen. "Solen vil nok lære dig at løbe! Det så jeg med din formand <i>sidste år</i> og med hans formand. <i>Væk! Væk! - og væk</i> er de alle!"

"Jeg forstaaer Dig ikke, Kammerat!" sagde Sneemanden; "skal den deroppe lære mig at løbe?" Han meente Maanen; "ja hun løb jo rigtignok før, da jeg saae stift paa hende, nu lister hun fra en anden Kant!"

"Du veed Ingenting!" sagde Lænkehunden, "men Du er da ogsaa nylig klattet op! Den Du nu seer, kaldes Maanen, den der gik, var Solen, hun kommer igjen imorgen, hun lærer Dig nok at løbe ned i Voldgraven. Vi faae snart Forandring i Veiret, det kan jeg mærke paa mit venstre Bagbeen, det jager i det. Vi faae Veirskifte!"

"Jeg forstaaer ham ikke!" sagde Sneemanden, "men jeg har en Fornemmelse af, at det er noget Ubegribeligt, han siger. Hun, der gloede og gik ned, som han kalder Solen, hun er heller ikke min Ven, det har jeg paa Følelsen!"

"Væk! væk!" bjæffede Lænkehunden, gik tre Gange rundt om sig selv og lagde sig saa ind i sit Huus for at sove.

Der kom virkelig Forandring i Veiret. En Taage, saa tyk og klam, lagde sig i Morgenstunden hen over hele Egnen; i Dagningen luftede det; Vinden var saa isnende, Frosten tog ordenlig Tag, men hvor det var et Syn at see, da Solen stod op. Alle Træer og Buske stode med Riimfrost; det var som en heel Skov af hvide Koraller, det var som om alle Grene vare overdængede af strålehvide Blomster. De uendelig mange og fine Forgreninger, dem man om Sommeren ikke kan see for de mange Blade, kom nu frem hver evige een; det var en Knipling og saa skinnende hvid, som strømmede der en hvid Glands ud fra hver Green. Hægebirken bevægede sig i Vinden, der var Liv i den, som i Træerne ved Sommertid; det var en mageløs Deilighed! og da Solen saa skinnede, nei, hvor funkledede det Hele, som om det var overpuddret med Diamantstøv og hen over Jordens Sneelag glimrede de store Diamanter, eller man kunde ogsaa troe, at der brændte utallige smaa bitte Lys, endnu hvidere end den hvide Snee.

"Det er en mageløs Deilighed!" sagde en ung Pige, som med en ung Mand traadte ud i Haven og standsede just ved Sneemanden, hvor de saae paa de glimrende Træer. "Deiligere Syn har man

"Jeg forstår dig ikke, kammerat!" sagde *snemanden*; "skal den deroppe lære mig at løbe?" Han mente månen; "ja, hun løb jo rigtignok før, da jeg så stift på hende, nu lister hun *ind* fra en anden kant!"

"Du ved ingenting!" sagde lænkehunden, "men du er da også klasket op *for* nylig! Den du nu ser, kaldes *Månen*, den der gik, var *Solen*, hun kommer igen i morgen, hun lærer dig nok at løbe ned i voldgraven. Vi får snart forandring i vejret, det kan jeg mærke på mit venstre bagben, det jager i det. Vi får vejrskifte!"

-

"Jeg forstår ham ikke!" sagde *snemanden*, "men jeg har en fornemmelse af, at det er noget ubegribeligt, han siger. Hun, der gloede og gik ned, som han kalder *Solen*, hun er heller ikke min ven, det har jeg på *fornemmelsen*!"

"*Væk! Væk!*" bjæffede lænkehunden, gik tre gange rundt om sig selv og lagde sig så ind i sit hus for at sove.

Der kom virkelig forandring i vejret. En tåge, så tyk og klam, lagde sig i morgenstunden hen over hele egnen; i dagningen luftede det; vinden var så isnende, frosten tog ordentlig tag, men hvor det var et syn at se, da solen stod op. Alle træer og buske stod med rimfrost; det var som en hel skov af hvide koraller, det var som om alle grene var overdænget af strålehvide blomster. De uendelig mange og fine forgreninger, dem man om sommeren ikke kan se for de mange blade, kom nu frem hver evige en; det var *som* en knipling og så skinnende hvid, som strømmede der en hvid glans ud fra hver gren. Hægebirken bevægede sig i vinden, der var liv i den, som i træerne ved sommertid; det var en mageløs dejlighed! Og da solen så skinnede, nej, hvor funkledede det hele, som om det var overpuddret med diamantstøv og hen over jordens snelag *glimtede* de store diamanter, eller man kunne også tro, at der brændte utallige små bitte lys, endnu hvidere end den hvide sne.

-

-

"Det er en mageløs dejlighed!" sagde en ung pige, som med en ung mand trådte ud i haven og standsede *lige* ved *snemanden*, hvor de så på de *glinsende* træer. "Dejligere syn har man ikke om

ikke om Sommeren!" sagde hun, og hendes Øine straaledede.

"Og saadan en Karl, som ham der, har man nu slet ikke!" sagde den unge Mand og pegede paa Sneemanden. "Han er udmærket!"

Den unge Pige lo, nikkede til Sneemanden og dandsede saa med sin Ven hen over Sneen, der knirkede under dem, som om de gik paa Stivelse.

"Hvem var de To?" spurgte Sneemanden Lænkehunden; "Du er ældre paa Gaarden end jeg, kjender Du dem?"

"Det gjør jeg!" sagde Lænkehunden. "Hun har jo klappet mig, og han har givet mig et Kjødbeen; dem bider jeg ikke!"

"Men hvad forestille de her?" spurgte Sneemanden.

"Kjærrrr-restefolk!" sagde Lænkehunden. "De skal flytte i Hundehuus og gnave Been sammen. Væk! væk!"

"Har de To ligesaa meget at betyde som Du og jeg?" spurgte Sneemanden.

"De høre jo til Herskabet!" sagde Lænkehunden; "det er rigtignok saare Lidt man veed, naar man er født igaar! det mærker jeg paa Dig! Jeg har Alder og Kundskab, jeg kjender Alle her paa Gaarden! og jeg har kjendt en Tid, hvor jeg ikke stod her i Kulde og Lænke; væk! væk!"

"Kulden er deilig!" sagde Sneemanden. "Fortæl, fortæl! men Du maa ikke rasle med Lænken, for saa knækker det i mig!"

"Væk! væk!" bjæffede Lænkehunden. "Hvalp har jeg været; lille og yndig, sagde de, da laae jeg i Fløielsstol derinde paa Gaarden, laae i Skjødet paa det øverste Herskab; blev kysset i Flaben og visket om Poterne med broderet Lommetørklæde; jeg hed "den Deiligste", "Nussenussebenet", men saa blev jeg dem for stor! saa gav de mig til Huusholdersken; jeg kom i Kjelder-Etagen! Du kan see ind i den, hvor Du staaer; Du kan see ned i Kamret, hvor jeg har været Herskab; for det var jeg hos Huusholdersken. Det var vel et ringere Sted end ovenpaa, men her var mere behageligt; jeg blev ikke krammet og slæbt om med af Børn, som ovenpaa. Jeg havde lige så god føde som før og meget mere! Jeg havde min egen Pude, og saa

sommeren!" sagde hun, og hendes øjne strålede.

"Og sådan en **kæmpe** karl, som ham der, har man nu slet ikke!" sagde den unge mand og pegede på *snemanden*. "Han er udmærket!"

-

Den unge pige lo, nikkede til *snemanden* og dansede så med sin ven hen over sneen, der knirkede under dem, som om de gik på stivelse - **knirk-knirk**.

"Hvem var de to?" spurgte *snemanden* lænkehunden; "**Du** er ældre på gården end jeg, kender du dem?"

"Det gør jeg!" sagde lænkehunden. "Hun har jo klappet mig, og han har givet mig et kødben; dem bider jeg ikke!"

"Men hvad **rolle spiller** de her?" spurgte *snemanden*.

"**Kærrrrr-restefolk!**" sagde lænkehunden. "De skal flytte i hundehus og gnave ben sammen. Væk! Væk!"

"Har de to lige så meget at betyde som du og jeg?" spurgte *snemanden*.

"**Ja, de** hører jo til herskabet!" sagde lænkehunden; "det er rigtignok såre lidt man ved, når man er født i går! Det mærker jeg på dig! Jeg har alder og kundskab, jeg kender alle her på gården, **og** jeg har kendt en tid, hvor jeg ikke stod her i kulde og lænke. Væk! Væk!"

-

"Kulden er dejlig!" sagde *snemanden*. "Fortæl, fortæl! **Men** du må ikke rasle med lænken, for så knækker det i mig!"

"**Væk! Væk!**" bjæffede lænkehunden. "Hvalp har jeg været; lille og yndig, sagde de, da lå jeg i fløjlstol derinde på gården, lå i skødet på det øverste herskab; blev kysset i flaben og **tørret** om poterne med broderet lommetørklæde; jeg hed "**den dejligste**" – "**nussenussebenet**," men så blev jeg dem for stor, **og** så gav de mig til husholdersken; jeg kom i kælderetagen! Du kan se ind i **kælderen**, hvor du står; du kan se ned i kammeret, hvor jeg har været herskab; for det var jeg hos husholdersken. Det var vel et ringere sted end ovenpå, men her var mere behageligt; jeg blev ikke krammet og slæbt om med af børn, som ovenpå. Jeg **fik** lige så god **mad** som før, og meget mere! Jeg havde min egen pude, og så var der en kakkelovn, den er på denne tid det

var der en Kakkelovn, den er paa denne Tid det Deiligste i denne Verden! jeg krøb heelt ind under den, saa at jeg blev borte. Oh, den kakkelovn drømmer jeg endnu om. *Væk! Væk!*”

“Ser en Kakkelovn så dejlig ud!” spurgte Snemanden. "Ligner den mig?"

"Den er lige det Modsatte af Dig! kulsort er den! har en lang Hals med Messing-Tromle. Den æder Brænde, saa at Ilden staaer den ud af Munden. Man maa holde sig paa Siden af den, tæt op, ind under den, det er en uendelig Behagelighed! Du maa ind af Vinduet kunde see den der, hvor Du staaer!"

Og Sneemanden saae, og virkelig saae han en sort blankpoleret Gjenstand med Messing-Tromle; Ilden lyste ud forneden. Sneemanden blev ganske underlig til Mode; han havde en Fornemmelse, han ikke selv kunde gjøre sig Rede for; der kom over ham Noget, han ikke kjendte, men som alle Mennesker kjende, naar de ikke ere Sneemænd.

"Og hvorfor forlod Du hende?" sagde Sneemanden. Han følte at det maatte være et Hunkjønns Væsen. "Hvor kunde Du forlade et saadant Sted?"

"Det var jeg nok nødt til!" sagde Lænkehunden, "De smed mig udenfor og satte mig her i Lænke. Jeg havde bidt den yngste Junker i Benet, for han stødte fra mig det Been, jeg gnavede paa; og Been for Been, tænker jeg! men det toge de ilde op, og fra den Tid har jeg staaet i Lænke, og har mistet min klare Røst, hør hvor hæs jeg er: væk! væk! det blev Enden paa det!"

Sneemanden hørte ikke mere efter; han saae stadig ind i Huusholderskens Kjelder-Etage, ned i hendes Stue, hvor Kakkelovnen stod paa sine fire Jernbeen og viste sig i Størrelse som Sneemanden selv.

"Det knager saa underligt i mig!" sagde han. "Skal jeg aldrig komme derind? det er et uskyldigt Ønske, og vore uskyldige Ønsker maae dog vist blive opfyldte. Det er mit høieste Ønske, mit eneste Ønske og det vilde være næsten uretfærdig, om det ikke blev stillet tilfreds. Jeg maa derind, jeg maa helde mig op til hende, om jeg ogsaa skal knuse Vinduet!"

"Der kommer Du aldrig ind!" sagde

dejligste i denne verden! Jeg krøb helt ind under den, så at jeg blev borte. Oh, den kakkelovn drømmer jeg endnu om. *Væk! Væk!*”

-

“Ser en kakkelovn så dejlig ud!” spurgte *snemanden*. “Ligner den mig?”

“Den er lige det modsatte af dig! Kulsort er den, **og den** har en lang hals med messingtromle. Den æder brænde, **så** ilden står den ud af munden. Man må holde sig på siden af den, tæt op, ind under den, det er en uendelig behagelighed! Du må ind af vinduet kunne se den der**fra** hvor du står!”

Og *snemanden* så, og han **så** virkelig en sort blankpoleret genstand med messingtromle; ilden lyste ud forneden. *Snemanden* blev ganske underlig til mode; han havde en fornemmelse, han ikke selv kunne gøre sig rede for; der kom noget **over** ham, han ikke kendte, men som alle mennesker kender, **hvis** de ikke er snemænd.

-

“Og hvorfor forlod du hende?” sagde *snemanden*. Han følte at det måtte være et hunkønsvæsen. “Hvor kunne du forlade et sådant sted?”

“Det var jeg nok nødt til, ” sagde lænkehunden, “ for de smed mig udenfor og satte mig her i lænke. Jeg havde bidt **herskabets** yngste i benet, for han **skubbede mig væk** fra det ben, jeg gnavede på – ”*ben for ben*”, tænker jeg! Men det tog de **meget** ilde op, og fra den tid har jeg stået **udenfor** i lænke, og har mistet min klare røst, hør hvor hæs jeg er: *Væk! Væk!* Det blev enden på det!”

Snemanden hørte ikke mere efter; han så stadig ind i husholderskens kælderetage, ned i hendes stue, hvor kakkelovnen stod på sine fire jernben og viste sig i størrelse som *snemanden* selv.

-

“Det knager så underligt i mig!” sagde han. “Skal jeg aldrig komme derind? Det er et uskyldigt ønske, og vore uskyldige ønsker må dog vist blive opfyldt. Det er mit højeste ønske, mit eneste ønske og det ville være næsten uretfærdigt, om det ikke blev stillet tilfreds. Jeg må derind, jeg må hælde mig op til hende, om jeg **så** også skal knuse vinduet!”

“Der kommer du aldrig ind, ” sagde

Lænkehunden, "og kom Du til Kakkelovnen, saa var Du væk! væk!" "Jeg er saa godt som væk!" sagde Sneemanden, "jeg brækker over, tror jeg!" Hele Dagen stod Sneemanden og saae ind af Vinduet; i Tusmørket blev Stuen endnu mere indbydende; fra Kakkelovnen lyste det saa mildt, som ikke Maanen lyser og heller ikke Solen, nei, som kun Kakkelovnen kan lyse, naar der er Noget i den. Gik de med Døren, saa slog Luen ud, det var den i Vane med; det blussede ordenligt rødt i Sneemandens hvide Ansigt, det lyste rødt lige op af hans Bryst. "Jeg holder det ikke ud!" sagde han. "Hvor det klæder hende at række Tungen ud!" Natten var meget lang men ikke for Sneemanden, han stod i sine egne deilige Tanker og de frøs, saa de knagede. I Morgenstunden vare Kjeldervinduerne frosne til, de bare de deiligste Iisblomster, nogen Sneemand kunde forlange, men de skjulte Kakkelovnen. Ruderne vilde ikke tõe op, han kunde ikke see hende. Det knagede, det knasede, det var just et Frostveir, der maatte fornøje en Sneemand, men han var ikke fornøjet; han kunde og burde have følt sig saa lykkelig, men han var ikke lykkelig, han havde Kakkelovns Længsel. "Det er en slem Syge for en Sneemand!" sagde Lænkehunden; "jeg har ogsaa lidt af den Syge, men jeg har overstaaet den! væk! væk! - Nu faae vi Veirskifte!" Og der blev Veirskifte, det slog om i Tø. Tøvejret tog til, Sneemanden tog af. Han sagde ikke Noget, han klagede ikke, og det er det rigtige Tegn. En Morgen styrtede han. Der stak Noget ligesom et Kasteskaft i Veiret, hvor han havde staaet, det havde Drengene reist ham om. "Nu kan jeg forstaae det med hans Længsel!" sagde Lænkehunden, "Sneemanden har haft en Kakkelovnsskraber i Livet! det er den, som har rørt sig i ham, nu er det overstaaet; væk! væk!" - - Og snart var ogsaa Vinteren overstaaet. "Væk, væk!" bjæffede Lænkehunden; men	lænkehunden, "og kom du ind til kakkelovnen, så var du snart væk. Væk!" "Jeg er så godt som væk!" sagde <i>snemanden</i>, "jeg brækker over, tror jeg!" Hele dagen stod <i>snemanden</i> og så ind af vinduet; i tusmørket blev stuen endnu mere indbydende; fra kakkelovnen lyste det så mildt, som ikke månen lyser og heller ikke solen, nej, som kun kakkelovnen kan lyse, når der er noget i den. Slog de døren i, så slog flammen ud, det var den vant til; og det blussede ordentligt rødt i snemandens hvide ansigt, det lyste rødt lige op af hans bryst. "Jeg holder det ikke ud!" sagde han. "Hvor det klæder hende at række tungen ud!" Natten var meget lang men ikke for <i>snemanden</i>, han stod i sine egne dejlige tanker og de frøs, så de knagede. I morgenstunden var kældervinduerne frosset til, de bar de dejligste isblomster, nogen snemand kunne forlange, men de skjulte kakkelovnen. Ruderne ville ikke tõe op, han kunne ikke se hende. Det knagede, det knasede, det var netop sådan et frostvejr, der måtte fornøje en snemand, men han var ikke fornøjet; han kunne og burde have følt sig så lykkelig, men han var ikke lykkelig. Han havde kakkelovnslængsel. - "Det er en slem syge for en snemand!" sagde lænkehunden; "jeg har også lidt af den syge, men jeg har overstået den! <i>Væk! Væk!</i> – Nu får vi vejrskifte!" Og der blev vejrskifte, det slog om i tø. Tøvejret tog til, <i>snemanden</i> tog af. Han sagde ikke noget, han klagede ikke, og det er det rigtige tegn. En morgen styrtede han. Der stak noget – ligesom et kasteskaft – i vejret, der hvor han havde stået, det havde drengene rejst ham om. "Nu kan jeg forstå det med hans længsel!" sagde lænkehunden, "– <i>snemanden</i> har haft en kakkelovnsskraber i livet, og det er den, som har rørt sig i ham, men nu er det overstået. <i>Væk! Væk!</i>" Og snart var også vinteren overstået. "<i>Væk, væk!</i>" bjæffede lænkehunden; men
--	--

Smaapigerne paa Gaarden sang: "Skyd frem, Skovmærke! frisk og prud, Hæng, Piil! din uldne Vante ud, Kom, Kukker, Lærke! syng, vi har Alt Foraar sidst i Februar! Jeg synger med, Kukkuk! qvivit! Kom, kjær Sol, kom saadan tidt!" Saa tænker Ingen paa Sneemanden!	småpigerne på gården sang: "Skyd frem, skovmærke, frisk og prud. Hæng, pil, din uldne vante ud. Kom, kukker lærke, syng – vi har alt forår sidst i februar! Jeg synger med, kukkuk – kvivit! Kom, kære sol, kom sådan tit!" Så tænker ingen på <i>snemanden</i>!
Originalteksten, bragt her mhp. sammenligning med ændringerne i 2019-versionen, er fra Det Kongelige Biblioteks HCA online-arkiv (efter DSL-udgaven 1963-1967). Der kan være enkelte ´digitale fejl´ i disse ældre online-originaler. Link: http://wayback-01.kb.dk/wayback/20101103141246/http://www2.kb.dk/elib/lit//dan/andersen/eventyr.dsl/index.htm	Sprogjusteret version ved Ivan Hansen (2015/2019) ©